

BÁIKKÁLAŠ OAHPPOPLÁNA 2023/2024 Skuvla: Kárášjoga skuvla FÁGA: Sámeigiella 3. ceahkki

Oahpaheaddji: **Nina E. Krokmo**

Guovddáš elementtat/ kjerneelementer:

Sámástit:

- Oahppit galget ovdánahttit iežaset njálmmálaš gálggaid.
- Oahppit galget oažžut positiivvalaš vásáhusaid go mánggalágan oktavuodain njálmmálaččat albmanahttet ja geahččaladdet.
- Oahppit galget máhttit guldalit, áddet ja geavahit girjás njálmmálaš giela ságastallamis, gulahallamis ja ovttasdoaimmamis.
- Oahppit galget máhttit heivehit iežaset njálmmálaš ovdanbuktimiid vuostáiváldái, hápmái, sisdollui ja ulbmilii.

Lohkangealbbu ovdánahttin:

- Oahppit galget máhttit lohkat iešguđetlágan teavsttaid ja reflektet daid birra ja geavahit lohka oahppamii ja lohkanilu ovddideapmái.
- Oahppit galget lohkat mánggalágan ja viiddis meari digitála ja báberhámi teavsttaid.
- Čáppagirjjálašvuoda ja áššeteavsttaid lohkamiin oahppit galget oažžut estehtalaš vásáhusaid ja beassat áššiin beroštišgoahtit.
- Oahppit galget imaštallat, oahppat ja áddet eará olbmuid jurdagiid ja eallineavttuid.
- Oahppit galget árvvoštallat teavsttaid ja kritihkalaččat reflektet teavsttaid relevánsa, jáhkehahttivuoda ja váikkuhanfámu hárrái.

Čállingealbbu ovdánahttin:

- Oahppit galget dovdat ahte lea gávnnaš ovddidit čálalaš gálggaid, ráhkadit teavsttaid ja gulahallet čálalaččat.
- Oahppit galget máhttit válljet makkár čálalaš albmanahttinvuogi áigot geavahit, ulbmila, fáttá, sisdoalu ja vuostáiváldi mielde.
- Oahppit galget máhttit árvvoštallat iežaset ja earáid teavsttaid ja buoridit daid earáid mearkašumiid vuodul.
- Oahppit galget maid máhttit čállit digitála reaidduiguin ja doaimbi giehtačállagiin.
- Oahppit galget oahppat válljet ja geavahit heivvolaš digitála giella- ja gulahallanteknologiija teavsttaid ráhkadeapmái, sihke okto ja earáiguin ovttas.

Giella vuogádahkan ja vejolašvuohtan:

- Oahppit galget šaddat oadjebas ja diđolaš giellageavaheaddjin girjás ja dárkilis gielain.
- Oahppit galget áddet hállangiela ja normerejuvvon čállingiela oktavuođa.
- Oahppit galget ovddidit gelbbolašvuođa ja oažžut hárvaneami giela vuogádaga ja struktuvrraid geavaheamis ja giela retoralaš ja estehtalaš beliin.
- Oahppit galget ovddidit metagiela ja doahpágiid vai áddejit ja máhttet válddahit giela giellaoahpalaš ja estehtalaš beliid.
- Oahppit galget áddet ja geavahit sámeviel doahpágiid, sániid ja dadjanvugiid, maiddái dakkáriid mat gullet loguide, sturrodagaide ja mihttoovttadagaide, go barget iešguđetlágan fáttáiguin ja teavsttaiguin.

Giellagirjáivuohta Sámis

- Oahppit galget ovddidit máhtu iešguđet guovlluid sámeviel girjáivuođa birra.
- Sii galget oažžut máhtu sámevielaid dili birra sihke historjjálaš ja dálááiggi perspektiivvas.
- Sii galget miehtásámi ja eamiálbmotperspektiivvas ovddidit gelbbolašvuođa ja diđolašvuođa giela, kultuvrra ja identitehta gaskasaš oktavuođaid birra.

FÁGA ÁRVVOŠTALLAN DÁĐISTAGA ÁRVVOŠTALLAN/ VURDERING I FAGET UNDERVEISVURDERING:

- presenterejit ja ságastallet iešguđetlágan gielalaš ja fágalaš fáttáid birra, ja go ákkastallet njálmmálaččat ja čálalaččat heivvolaš ja girjás sátneriggodagain.
- geavahit metagiela ságastaladettiin giela hápmeoahpa ja gielalaš erohusaid birra ja ságastaladettiin iežaset ja earáid teavsttaid birra čállinproseassa.
- lohket oanehis ja guhkit teavsttaid iešguđetlágan šáŋŋeriin, ja go rievdadit lohkanvuogi ja čállinstrategiijaid lohkama ulbmila mielde
- geavahit heivvolaš čállinstrategiijaid iešguđetlágan teavsttaid plánemis ja hábmemis; ja go albmanahitet heivvolaš gielalaš struktuvrraiguin, mat heivejit sisdollui, šáŋŋerii, hápmái ja ulbmilii.

Oahpaheaddji galgá diktat ohppiid váikkuhit oahpahussii ja oahppanhálu arvosmahttit mánggabeallásaš njálmmálaš, čálalaš ja praktihkalaš bargovugiiguin. Oahpaheaddji ja oahppit galget gulahallat ohppiid ovdáneami birra sámeviel vuosttašgiellan, ja oahppit galget beassat geahččaladdat. Gelbbolašvuođa vuođuš maid oahppit čájehit, sii galget beassat mitalit maid orrot máhttimin ja maid máhttet buorebut go ovdal. Oahpaheaddji galgá oaivadiid viidásit oahppama birra ja heivehit oahpaha nu ahte oahppit besset rávvagiid geavahit iežaset gelbbolašvuođa viidásit ovddideapmái fágas ja iežaset njálmmálaš ja čálalaš teavsttaid buorideapmái.

Báikkálaš oahppoplána/ Lokale læreplaner – Kárášjoga skuvla

Oahppit čájehit ja ovddiidit gelbbolašvuodá go čájeha man muddui/

Vurdering av kompetanse - Elevene viser og utvikler kompetanse når de:

Árvvoštállaneavttut:

<u>Vuollegis gealbojuksan</u>	<u>Gaskamearálaš gealbojuksan</u>	<u>Alla gealbojuksan</u>
Čoavdá doaimma/aktivitehta hástalusa <u>unnán</u> bures. Čájeha unnán ovttasbargonávccaid earáiguin	Čoavdá doaimma/aktivitehta hástalusa <u>oalle</u> bures ovttas earáiguin dahje okto	Čoavdá doaimma/aktivitehta hástalusa <u>hui/</u> <u>erenomáš</u> bures ovttas earáiguin dahje okto
Čoavdá fágalaš bargguid /hástalusaid <u>unnán</u> bures návccaidis mielde. Vuollána álkket	Čoavdá fágalaš bargguid /hástalusaid <u>oalle</u> bures návccaidis mielde. Ii vuollán buoril	Čoavdá fágalaš bargguid /hástalusaid <u>hui</u> / <u>erenomáš</u> bures návccaidis mielde. Illá vuollána / Ii vuollán goassige
Illá birge iehčanassii. Dárbbáša olu cavgileami ja rávvagiid	Birge <u>oalle</u> bures iehčanassii. Lea dárbu gaskkohagaid cavgilit ja rávvet	Birge <u>hui/</u> <u>erenomáš</u> bures iehčanassii. Illá dárbbáša rávvagiid /Ii dárbbáš rávvagiid
Hástala unnán iežas doibmii/aktivitehtii	Hástala <u>oalle</u> bures iežas doibmii/aktivitehtii. Vuollánastá gaskkohagaid	Hástala <u>hui/</u> <u>erenomáš</u> bures doibmii/aktivitehtii. Movttiidahtta seammás earáid ja lea maid earáide fysálaš doarjja
Illá naguda earáiguin bargat ovttas	Bargá <u>oalle</u> bures earáiguin ovttas. Lea muhtun muddui positiivva doarjja earáide joavkkus	Bargá <u>hui/</u> <u>erenomáš</u> bures earáiguin ovttas. Lea geažus áiggi positiivva doarjja earáide joavkkus. Čeahppi váldit vuhtii earáid
Illá searvvašii aktivitehtii/doibmii. Lea unnán diđovaš mo borrandábit váikkuhit fysálaččat ja psyhkálaččat	Searvá <u>oalle</u> bures doibmii/aktivitehtii. Lea <u>oalle</u> diđovaš mo borrandábit váikkuhit fysálaččat ja psyhkálaččat. Leat muhtun muddui buorit guottut fágai	Searvá <u>hui/</u> <u>erenomáš</u> bures doibmii/aktivitehtii. Lea <u>hui/</u> <u>erenomáš</u> diđovaš mo borrandábit váikkuhit fysálaččat ja psyhkálaččat. Leat <u>erenomáš</u> buorit guottut fága ektui

VUOĐDOGÁLGGAT / GRUNNLEGGENDE FERDIGHETER:

Njálmmálaš gálggat /Muntlige ferdigheter:

- máhtta gulahallat, guldalettiin earáid, njálmmálaš albmanahttimiin ja huksedettiin iežas oaivilovdanbuktimiid earáid oaivilovdanbuktimiid ala.
- Máhttit suokkardit giela ja stoahkat dainna, guldalit ja ságastallat vásáhusaid birra, presenteret, digáštallat ja ákkastallat moalkás fáttáid birra.
- máhttit geavahit eanet sániid ja doahpagiid mat gusket fágii ja sámi kultuvrii, servodahkii ja árbevirolaš máhttui.
- ovdánahttit ja nannet oahppi máhtu hállangiela birra ja iešguđetlágan njálmmálaš šáŋjieriid, mitalanárbevieruid ja retoralaš strategijaid birra.

Lohkan gálggat/ leseferdigheter:

- máhttit lohkat sihke digitálalaččat ja báhpiris.
- Máhttit ja áddet mánggalágan teakstašlájaid áddejumiin ja iešguđetlágan ulbmiliiguin.
- Máhttit lohkat mearkaša ahte máhtta geavahit iešguđetlágan strategijaid lohkat digitála čállošiid ja báhpira alde čállošiid. Oahppit galget máhttit lohkat oktalaš teavsttaid ja ovtastuvvon teavsttaid, main leat sihke čállošat, govat ja eará albmanahttinuogit.
- áddet ja máhttit geavahit sámi doahpagiid, sániid ja dadjanvugiid mat gullet loguide, sturrodagaide ja mihttoovttadagaide, lassin symbolaide ja govvošiid, mat geavahuvvojit iešguđetlágan teavsttain
- máhttit identifiseret ja dulkot dieđuid iešguđetlágan teavsttain, diagrámmain ja earalágan visuálalaš govvidemiin, ja máhtta árvoštallat sisdoalu.
- Máhttit lohkat ja áddet sihke áššeprosa ja čáppagirjjálašvuoda ja árvoštallat teavsttaid kritihkalaččat ja reflekeret teavsttaid sisdoalu hárrái.

Čálalaš gálggat/skrive ferdigheter:

- máhttit čállit iešguđet šlájat teavsttaid. Sámegeielaš vuosttašgiellan lea erenoamáš ovddasvástádus ohppiid oahpahit čállit.
- áddet oktavuoda njálmmálaš ja čálalaš teavstta gaska, dasa ahte máhttit plánet, hábmet ja divodit iešguđetlágan teakstašlájaid mat leat heivehuvvon ulbmilii, sisdollui, mediumii ja vuostáiváldái.
- Máhttit ovddidit gelbbolašvuoda riektáčállimis ja teakstahábmemis, ja máhttit iešguđetlágan lahkoneami čállimii geavahit.
- oahppat hálldašit iešguđetlágan čállinstrategijaid, ovddidit persovnnalaš čálalaš albmanahttinvugiid ja oahppanproseassas geavahit čállima reaidun
- oahppit ovddidit doaimbi giehtačállaga ja boallobeavdegeavaheami.

Digitála gálggat/ digitale ferdigheter:

- máhttit geavahit heivvolaš digitála resurssaid oahppamis, teakstaráhkadeamis ja ovttasdoaimbamis.
- Máhttit iešguđetlágan strategijaid geavahit go navigere digitála resurssain sihke fierpmádagaid siste ja olggobealde.
- máhttit geavahit ja ieš ráhkadit oktageardánis digitála teavsttaid.

Báikkálaš oahppoplána/ Lokale læreplaner – Kárášjoga skuvla

- máhttit geavahit ja ieš ráhkadit mánggadáfot multimodála teavsttaid máhtu vuodul mo iešguđetlágan albmanahttinvuogit doibmet ovttas.
- Máhttigoahitit čájehit iešheanalášvuoda ja digitála árvvoštallannávccá digitála gálduid, resurssaid ja teknologii ja válljedettiin ja geavahettiin
- ovddidit kritihkalaš ja ehtalaš diđolašvuoda das mo govvidit iežas ja earáid digitálalaččat, ja čuovvut njuolggadusaid persovdnasuodjaleami birra ja vuhtii váldit earáid nehtas.

Opplæringsens verdigrunnlag – Samisk perpektiv

- Den samiske skolen skal legge til rette for at elevene får en opplæring med basis i samiske verdier og samisk språk, kultur og samfunnsliv. Verdierne i formålsparagrafen er også samiske verdier og gjelder i den samiske skolen. I samisk skole er det viktig å ha et allsamisk perspektiv og et urfolksperspektiv, og å legge vekt på materiell og immateriell kulturarv som tradisjonell kunnskap, duodji/duodje/duedtie og slekts- og familierelasjoner.

ÁIGODAT/ TID - FÁDDÁ/ TEMA	GELBBOLAŠVUOĐA-ULBMILAT/ KOMPETANSEMÅL	OAHPPOULBMILAT/ LÆRINGSMÅL	Gálddut	Árvvoštallan/ vurdering
34-36	<ul style="list-style-type: none"> • guldalit earáid, jearrat čielggadeaddji ja čiekŋudeaddji gažaldagaid, ja čuovvulit dan maid earát ovdanbuktet • guldalit, ságastallat ja suokkardit iešguđetlágan njálmálaš ja čálalaš teavsttaid • lohkat iešguđetlágan teakstašlájaid njuovžilit ja áddet sisdoalu ja teavstta ulbmila • ságastallat oaiviliid ja fáktáid erohusaid birra • suokkardit ja válddahit mo sátneválljema ja jietnageavaheami 	Áhtasáni/Substantiivvat <ul style="list-style-type: none"> • Máhttit ja diehtit mii lea áhtasáni? • Máhttit áhtasániid juohkit guovtti oassái oktasašnamat ja sierranamat. • Čállit áhtasániid ovttaid- ja mánggaidlohkui. • Čállit sániid stávvaliidda • Lohkat teavsttas gávdnat viissis meari áhtasániid-čállit. • Gávdnat áhtasániid luohkkálanjas ja čállit daid. • Čállit oanehis teavstta dihto áhtasáni birra omd. Beaivváš. • Ráhkadit ja čállit jurddakárta learnlab.net 	Liigegirji Tháppán siun Á MUN ČÁLAN EANET. Ulun dulun lohkan- ja giellagirjjit Ulun dululiign bargo- ja giellagirjjit Ulun dulun MUN ČÁLAN EANET. Mánáidgirjjit Máidnasat Lávlagat ja luodit Sátnevádjaset Árvádušat Diiddat Fáddáfilmmat Digitála bargobihtát.	

<p>38 ja 40</p> <hr/> <p>41-43</p>	<p>sáhtta geavahit váikkuhangaskao apmin</p> <ul style="list-style-type: none"> • mitalit, válldahit ja ákkastallat njálmálaččat ja čálalaččat • geavahit iešguđetlágan strategiiid ja digitála resurssaid hábmedettiin teavsttaid • čállit iešguđetlágan teavsttaid main lea struktuvra ja oktavuoha • geavahit giela hápme- ja cealkkaoahpa njuolggadusaid ja minstariid iežas teakstaráhkadeamis • geavahit metagiela go ságastallá giela deađaleamos struktuvrraid birra • gávdnat, válljet, geavahit ja almmuhit gálduid iežas barggus • árvvoštallat iežas ja earáid teavsttaid ja buoridit iežas teavsttaid earáid responssa ja válljejuvvon árvvoštallaneavttuid vuođul • geahččaladdat iešguđetlágan oahppanstrategiiid • buohtastahttit iežas suopmana čállingielain • ságastallat giela ja giellaseaguheami birra 	<ul style="list-style-type: none"> • Lohkat teakstabihtáži. • Mitalit maid lea lohkan sihke njálmálaččat, tevnega ja čálalaččat. <p>Giellanurki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Máhttit čállit sániid mat álget sp, sk ja st bustávaiguin. <hr/> <p>Dahkansánit/vearbbat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Máhttit ja diehtit mii dahkansátni lea? • Máhttit sojahit ja čállit dahkansáni persovnnaid mielde ovttaid-, guvttiid- ja mánggaidlogus. • Čállit dahkansániid stávváliidda • Lohkat teavstta - gávdnat viissis meari dahkansániid-čállit ja sojahit persovnnaid vuođul. • Čállit cealkagiid gos dihto dahkansátni lea. omd. Anne viehká bálgá mielde. • Ráhkadit ja čállit jurddakárta learnlab.net bokte. • Lohkat teakstabihtáži. • Mitalit maid lea lohkan sihke njálmálaččat, tevnega ja čálalaččat. <hr/> <ul style="list-style-type: none"> • Máhttit čállit sániid gaskkain (Sániin lea gaskka) 	<p>Liige oahppogirjijt/lohkanteavsttat</p> <p>Lohkančehpodaga kárten Learnlab.net</p> <p>Giellašaldi 3</p>	
------------------------------------	--	---	--	--

<hr/> <p>44-46</p>	<ul style="list-style-type: none"> • geavahit sániid ja doahpagiid mat gusket árbevirolaš máhttui, lundui ja servodahkii 	<ul style="list-style-type: none"> • Máhttit bidjat sániid čáledettiin stávvaliid ja gávdnat sániin stávvaliid. • Oahpat stávvalrájaid • Lohkat teakstabihtáži, čállit viisis sániid stávvaliid. • Máhttit ja diehtit mii goallossátni lea. • Gávdnat ovttaskassániid goallossániin. • Máhttit ráhkadit ja čállit goallossániid. • Lohkat teakstabihtáži, fuomážit logadettiin goallossániid teavsttas. • Čállit cealkagiid goallossániiguin • Máhttit sániid bidjat alfabehtalaš ortnegii. • Máhttit ja diehtit konsonánttaid ja vokálaid erohusaid. • Máhttit diftoŋaid ja diehtit ahte diftoŋa lea oktii časkon vokála. • Máhttit čállit sániid main lea diftoŋa. • Lohkat teakstabihtáži, fuomážit logadettiin sániin main lea diftoŋa • Čállit cealkagii sániin main lea diftoŋa. • Mitalit maid lea lohkan sihke njálmálaččat, tevnega ja čálalaččat. • Giellaipmárdus: synonymat ja antonymat. 		
--------------------	---	---	--	--

<hr/> <p>47-48</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Sátnediktáhta • Cealkkadiktáhta • Máhttit ja diehtit mat vuodđologut leat. <hr/> <p>Cealkka, stuorra bustávva ja čuokkis:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Diehtit mii cealkka lea • Máhttit čuoggá bidjat rivttes sadjái • Máhttit ja diehtit ahte cealkka álggahuvvo stuorra bustávain. <p>Gažaldatmearka ja gohččunmearka:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Máhttit ja diehtit goas čuoggá, gažaldatmearkka ja gohččunmearkka geavahat cealkagis? <p>Máidnasat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Diehtit ahte máidnasa sáhtta álggahit mángga láhkai. • Čállit oktasaš máidnasa. • Oahppat čállit máidnasa • Máhttit geavahit riehtačállima stávvat vuodul sániid cealkagii. • Lohkat iešguđege lágan máidnasii. • Njálmmálaččat muitalit máidnasa maid lea lohkan dahje čállán. • Giellaipmárdus: synonymat ja antonymat. • Sátnediktáhta • Cealkkadiktáhta <hr/> <p>Hoakamat:</p>		
--------------------	--	---	--	--

<hr/> <p>49-50</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Diehtit ahte muhtun hoahkamiin leat albma sánit ja maid dušši sánit. • Máhttit čállit hoahkama. <p>Listtut, dieđut ja neavvagat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Máhttit čállit dieđuid ja listtuid • Diehtit ahte listtut leat mánggaláganat. <p>Ordnetlogut, vahkkobeivvit, mánut ja jagiáiggit.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Máhttit ja diehtit mat ordnetlogut leat ja guđe oktavuodas dat geavahuvvojit. • Máhttit vahkkobeivviid namaid • Máhttit mánuid namaid • Máhttit jagiáiggiid namaid. <p>Stuorra bustávva namain, goargguin ja báikenamain.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Diehtit ja máhttit čállit namaid, goargguid ja báikenamaid stuorra álgobustávva. • Diehtit ahte namat, goarggut, báikenamat leat sierranamat. • Giellaipmárdus: synonymat ja antonymat. • Sátnediktáhta • Cealkkadiktáhta <hr/> <p>Breava, koarttat ja e-poasta</p> <ul style="list-style-type: none"> • Čállit breava ustibii dahje lagamužžii 		
--------------------	--	---	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> • Čállit e-poasta ustibii dahje lagamužžii • Čállit juovlakoartta <p>Lohkat juovlamuitalusaid/girjjáži</p> <ul style="list-style-type: none"> • Muitalit maid lea lohkan sihke njálmálaččat, tevdnen ja čálalaččat. • Giellaipmárdus: synonymat ja antonymat. • Sátneidiktáhta • Cealkkadiktáhta <p>Giellanurki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Máhttit gullat ja čállit sániid maiguin lea h bustáva sáni siste. 		
1-3	<ul style="list-style-type: none"> • guldalit earáid, jearrat čielggadeaddji ja čieknudeaddji gažaldagaid, ja čuovvulit dan maid earát ovdanbuktet • guldalit, ságastallat ja suokkardit iešguđetlágan njálmálaš ja čálalaš teavsttaid • lohkat iešguđetlágan teakstašlájaid njuovžilit ja áddet sisdoalu ja teavstta ulbmila • ságastallat oaiviliid ja fáktáid erohusaid birra 	<p>Sárggusráiddut:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Máhttit govaid sárgut mitalussii, maid leat čállán dahje lohkan. • Čállit mitalusa sárggusráiddu vuodul. <p>Govva mitala:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Máhttit ja diehtit ahte govva ja teaksta leaba ovtastuvvon teaksta • Máhttit čilget teavstta sihke sániin ja govain. • ALFABEHTA JA ALFABEHTALAŠ ORDNET. • Lohkat teakstabihtáži, fuomážit logadettiin sániin mo bustávat leat čatnon sániide 		

	<ul style="list-style-type: none"> • suokkardit ja válddahit mo sátneválljema ja jietnageavaheami sáhtta geavahit váikkuhangaskao apmin • mitalit, válddahit ja ákkastallat njálmálaččat ja čálalaččat • geavahit iešguđetlágan strategijaid ja digitála resurssaid hábmedettiin teavsttaid • čállit iešguđetlágan teavsttaid main lea struktuvra ja oktavuoha • geavahit giela hápme- ja cealkkaoahpa njuolggadusaid ja minstariid iežas teakstaráhkadeamis • geavahit metagiela go ságastallá giela deaŋaleamos struktuvrraid birra • gávdnat, válljet, geavahit ja almmuhit gállduid iežas barggus • árvvoštallat iežas ja earáid teavsttaid ja buoridit iežas teavsttaid earáid responssa ja válljejuvvon árvvoštallaneavttuid vuodul • geahččaladdat iešguđetlágan oahppanstrategijaid 	<ul style="list-style-type: none"> • Mitalit maid lea lohkan sihke njálmálaččat, tevdnen ja čálalaččat. • Giellaipmárdus: synonymat ja antonymat. • teakstadiktáhta 		
4-6		<p>Teaksta govaiguin, sániiguin ja tabeallain:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Máhttit ja diehtit ahte ovtastuvvon teavsttat leat juhkkjuvvon govaide, čállagii ja lohku. • Máhttit ja dihtit mo tabealla lohka. • Máhttit ja diehtit ahte juohke oasis lea dehálaš doaibma ja mitala juoga. <p>Mitalusat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Máhttit ja diehtit ahte mitalusas lea ÁLGU-GASKAOASSI-LOHAPPA. • Máhttit čállit mitalusa maid lohki háliida lohkat. • Máhttit geavahit sániid mat čilgejit mitalusa. 		

	<ul style="list-style-type: none"> • buohtastahttit iežas suopmana čállingielain • ságastallat giela ja giellaseaguheami birra • geavahit sániid ja doahpagiid mat gusket árbevirolaš máhttui, lundui ja servodahkii. 	<ul style="list-style-type: none"> • Lohkat teakstabihtáži, fuomážit logadettiin sániin mat čilgejit teavstta ulbmila. • Mitalit maid lea lohkan sihke njálmálaččat, tevdnen ja čálalaččat. • Teakstadiktáhta <p>Giellanurki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Máhttit čállit sániid main lea c ja z sáni siste. • Hárjehallat gullat goas sánis lea c dahje z 		
6-8		<p>Duhppalkonsonánta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Máhttit gullat goas lea sánis duhpallkonsonánta • Máhttit lohkat ja čállit sániid main lea duhpalkonsonánta • Máhttit bidjat sániid main lea duhpalkonsonánta stávvaliidda • Lohkat teakstabihtáži, fuomážit logadettiin sániin main lea duhpalkonsonánta. <p>Sátnejoavkkut:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Máhttit ja diehtit mat sátnejoavkkut leat. • Máhttit čohket/kategoriseret saniid mat gullet ovttá sátnejovkui omd. Sátnejoaku RUOTNASAT. 		

		<p>Cukcasat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Diehtit mii cuvcca lea. • Máhttit mitalit cukcasiid ja ovdanbuktit dan sága. <p>Árvádusat ja diktaárvádusat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Máhttit árvádusaid čállit • Máhttit árvádusaid ovdanbuktit. • Máhttit diktaárvádusaid čállit. • Oaččut guldaleaddji gullat árvádusa ja oaččut sis vástádusa árvádussii. • Mitalit maid lea lohkan sihke njálmálaččat, tevdnen ja čálalaččat. • Teakstadiktáhta 		
10-12		<p>Girjjit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gii lea girječálli girjái maid logat? • Ieš čállit girjjáža. • Árvvoštallat girjji maid lea lohkan • Lohkat teakstabihtáži, fuomášit logadettiin sániin main lea č ja ž. • Mitalit maid lea lohkan sihke njálmálaččat, tevdnen ja čálalaččat. • Teakstadiktáhta <p>Giellanurki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Máhttit čállit sániid main lea č ja ž. • Hárjehallat gullat goas sánis lea č dahje ž. 		

13-15		<ul style="list-style-type: none"> • Lohkat teakstabihtáži, fuomášit logadettiin sániin main lea • Mitalit maid lea lohkan sihke njálmálaččat, tevdnen ja čálalaččat. • Teakstadiktáhta <p>Fuolkevuoda namahusat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Máhttit geavahit dáid fuolkenamahusaid: máttarváhnemat, ipmi, máhka ja spile. 		
16-18		<p>Adjektiivvat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Diehtit ahte adjektiiva sánit govvidit substantiivva. • Máhttit geavahit adjektiivvaid čállimis. • Lohkat teakstabihtáži, fuomášit logadettiin sániin mat govvidit substantivva (adjektiivvat) ja goas sánis čállo a dahje á. • Mitalit maid lea lohkan sihke njálmálaččat, tevdnen ja čálalaččat. • Teakstadiktáhta <p>Giellanurki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Máhttit čállit sániid main lea a dahje á. • Fuomáš ahte njálbmi lea oalle rabas go dajat a-jietnadaga. 		

		<ul style="list-style-type: none"> Fuomáš ahte njálbmi ii leat nu rabas go dajat á-jietnadaga. 		
19-21		<p>Sániid sirret:</p> <ul style="list-style-type: none"> Diehtit erohusa substantiivvain, vearbbain ja adjektiivvain. Máhttit sirret sániid dáid sátneluohkáide. Lohkat teakstabihtáži, fuomážit logadettiin sánit mat leat substantiivvat, vearbbat ja adjektiivvat. Muitalit maid lea lohkan sihke njálmálaččat, tevdnen ja čálalaččat. Teakstadíktáhta <p>Áššeteaksta ja DÁL-skovvi:</p> <ul style="list-style-type: none"> Máhttit čállit mun dieđán - teavstta áššetekstii. Máhttit ja diehtit áššeteavstta ja fikšuvdnateavstta erohusa. Máhttit ja diehtit ahte áššeteavsttaid gávdná fágagirjjiin, ja dat leat duohta teavsttat. Ovdalgo álgá čállit teavstta lea DÁL-SKOVVI veahkin dieđu ordnet. 		

22-25		<p>Divttat ja veardádallan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Máhttit dikta čáledettiin geavahit riimma, veardádallama ja geardduheami. • Máhttit ja dovdat diktateavstta. • Lohkat divttaži, fuomáš logadettiin mo geavahuvvo riibma, veardádallan ja geardduheapmi. • Čále ja tevdne divtta, loga earáide divtta. <p>Suopmanat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Diehtit mii suopman lea. • Dovdat muhtun eará suopmana sániid. <p>Giella, giellaseaguheapmi ja mánggagielatvuotha:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leat diđolačča ahte dárogiella báidná sámegiela. • Diehtit maid sáhtta bargat gáhtet sámegiela. • Ságastallat giellaseaguheame birra. 		
-------	--	---	--	--